

beata vita est, quam se omnes clamant querere, pauci autem sunt qui eam verè se invenisse lætentur. Sed jam mihi dicas velim, quid de hoc toto meo sermone sentias. Si enim vera esse quæ dicta sunt nosti, etiam de singulis sententiis interrogatus, ea te scire dixisses: vides ergo à quo ista didiceris: neque enim à me, cui roganti omnia responderes. Si autem vera esse non nosti, nec ego nec ille te docuit; sed ego, quia numquam possum docere; ille, quia tu adhuc non potes discere. AD. Ego verò didici admonitione verborum tuorum, nihil aliud verbis quam admoneri hominem, ut discat, & perparum esse quòd per locutionem aliquanta cogitatio loquentis apparet: utrùm autem vera dicantur, eum docere solum, qui se intus habitare cum foris loqueretur, admonuit: quem jam favente ipso tanto ardentius diligam, quanto ero in discendo provector. Verumtamen huic orationi tuæ, qua perpetua usus es, ob hoc habeo maximè gratiam, quòd omnia quæ contradicere paratus eram, præoccupavit atque dissolvit, nihilque omninò abs te derelictum est, quod me dubium faciebat, de quo non ita mihi responderet secretum illud oraculum, ut tuis verbis asserebatur.

AD.

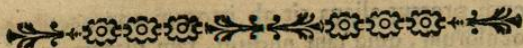
 ADMONITIO

IN SUBSEQUENTEM LIBRUM.

AUGUSTINO restituendum curavimus opusculum subsequens, quod quidem à Lovaniensibus Theologis abjudicatum ipsi, & amandatum in Appendicem fuerat, præfixa illa, quam ab Erasmo mutuati sunt, censura: Libellus hic ex diversis Augustini epistolis consarcinatus est, maximè quod ad sententias adinet. Addebat Erasmus, probabile videri opus esse Hugonis Victorini: quam ejus conjecturam refellit vel sola ejusdem libri scriptura in Gemmeticensi codice ante Hugonis ætatem exarata, & gerens in fronte nomen Augustini. Res etiam ac phrasis non Hugonem refert, sed prorsus Augustinum: qui postremò, quod Erasmus fugiebat, in epistola CCXXXI. ad Darium Comitem, post Frobenianam editionem reperta, & in Plantiniana Lovaniensium primùm vulgata, suum esse librum contestatur his verbis n. 7. Misi & alios libros, quos non petisti, ne hoc tantummodo facerem quod petisti, De fide rerum quæ non videntur, De patientia, De continentia, De providentia, & unum grandem, De fide, & spe, & caritate. Is haud dubiè locus præterit etiam Bellarminum, qui Lovanienses secutus, hunc librum spurii accensendum edubentius volebat, quòd notatus non invenitur in Retractationibus: libros tamen ipse nunc laudatos, De patientia, & De continentia,

K 3

tia, quamvis nulla ibidem facta sit de illis mentio, pro genuinis habens, quia à Possidio, & à Beda vulgato citantur. Hæc nimirum opuscula ex iis sunt Tractatibus popularibus, qui Augustino, sicuti ad Quodvultdeum in epistola CCXXIV. n. 2. scribit, post absoluta jam duo de librorum suorum recensione volumina, retractandi cum Epistolis restabant. Nobiscum verò consentit Bernardus Vindingus in Critico Augustiniano; & titulum qui in editis præfixus erat, De fide rerum invisibilium, emendandum haud immeritò censet; quando de fide hîc agitur, non earum tantummodo rerum quæ corporeis oculis adtingere nunquam licet, sed quarundam etiam quæ iis, si præsentibus exhiberentur, videri possent. Opusculum post annum 599. quo leges ab Honorio contra idola datæ sunt, collocandum esse, ex iis quæ n. 10. de idolorum subversione leguntur, nemo non agnoscat.

S. AURELII AUGUSTINI

HIPPONENSIS EPISCOPI

DE FIDE RERUM QUÆ NON VIDENTUR

LIBER UNUS. *

In quo demonstratur, nos in christiana religione, non culpabili temeritate, sed laudabili fide credere res, quas oculis nostris non videmus.

* Scriptus
post ann.
399.

SUNT qui putant, christianam religionem propterea ridendam potius quam tenendam, quia in ea, non res quæ videatur ostenditur, sed fides rerum quæ non videntur, hominibus imperatur. Nos ergo ad hos refellendos, qui prudenter sibi videntur nolle credere, quod videre non possunt, etsi non valemus humanis aspectibus monstrare divina quæ credimus, tamen humanis mentibus etiam illa, quæ non videntur, credenda esse monstramus. Ac primum isti, quos oculis carneis sic stultitia fecit obnoxios, ut quod per eos non cernunt, non sibi existiment esse credendum, admonendi sunt, quàm multa non solum credant, verum etiam sciant, quæ talibus oculis videri non possunt. Quæ cum sint innumerabilia in ipso animo nostro, cujus invisibilis est natura, ut alia taceam, fides ipsa qua credimus, sive cogitatio qua nos vel credere aliquid, vel non credere novimus,

CAPUT I.
Etiam in
rebus hu-
manismul-
ta credi,
quæ non
cernuntur
oculis.